

TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2021: Nuorten työelämämaisemat

Liisa Tenhunen-Ruotsalainen, johtaja, Talous ja nuoret TAT

TAT Nuorten tulevaisuusraportti -tutkimus selvittää vuosittain yläkoululaisten, lukiolaisten, ammatillisten opiskelijoiden [sisältäen kansanopistot] ajatuksia työelämänäkymistä ja tulevaisuudensuunnitelmista. Tutkimuksen tiedonkeruu toteutettiin sähköisellä kyselylomakkeella 1.3.–1.4.2021.

Tutkimuksen toteutti Talous ja Nuoret TAT ry:n toimeksiannosta tutkimusyhtiö Insight360 Oy.

Tutkimuksen kyselylinkki välitettiin yhteistyössä Opetushallituksen, AMKE ry:n ja Sure Fire, Suomen rehtorit ry:n kanssa oppilaitosten rehtoreille.

Tulosten tilastollinen virhemarginaali on 95 prosentin luottamusvälillä yläkoululaisten tulosten kohdalla ± 1 %-yksikköä, lukiolaisten tulosten kohdalla ± 2 %-yksikköä ja ammatillisten opiskelijoiden tulosten kohdalla ± 3 %-yksikköä.

Kyselyyn vastasi yhteensä 14 939 nuorta. Vastaajamäärät jakautuivat ryhmittäin seuraavasti:

- Yläkoululaisia 11 486 [2005 syntyneitä 58 %, 2006 syntyneitä 34 %]
- Lukiolaisia 2 168
- Ammatillisia opiskelijoita 1 285

Vastaajista tyttöjä oli 7 813 ja poikia 6 117.

Tämä raportti on tekijänoikeuden alainen teos ja se on tarkoitettu tilaajaorganisaation sisäiseen käyttöön. Raporttia saa jakaa ja monistaa tilaajaorganisaation sisällä, mutta sitä ei saa levittää julkisuuteen tai kolmansille osapuolille ilman tekijänoikeuden haltijan lupaa.

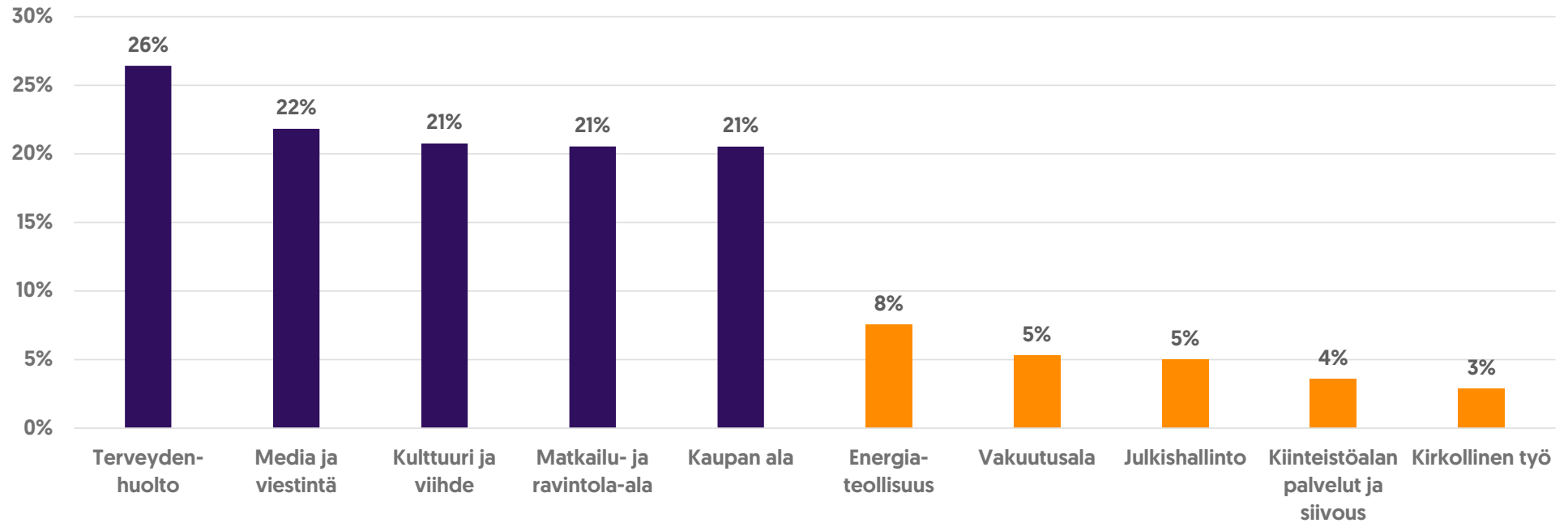
#tulevaisuusraportti

Nuorten työelämämaisemat ja eri alojen houkuttelevuus

**56 % nuorista odottaa innolla
työelämäänsä pääsyä, mutta mitkä
alat houkuttelevat eniten?**

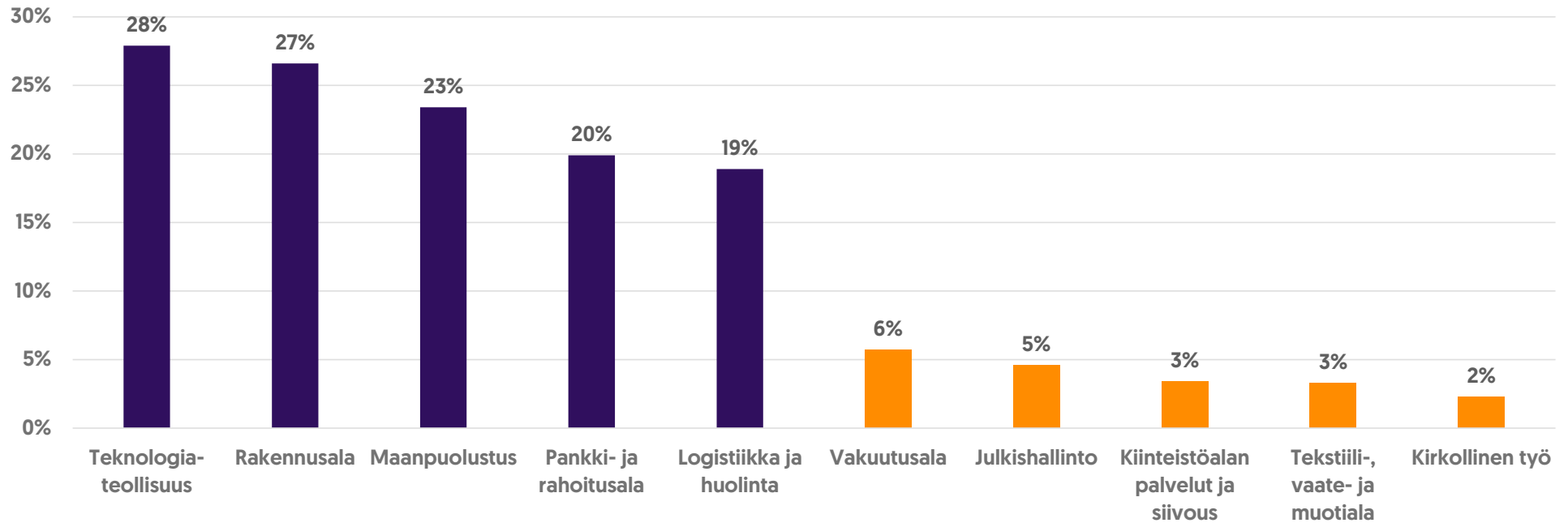
Nuorten Top & Bottom 5 -alat

Suosituimmat ja vähiten suositut alat,
joilla nuoret voivat ajatella työskentelevänsä (N=14 939)

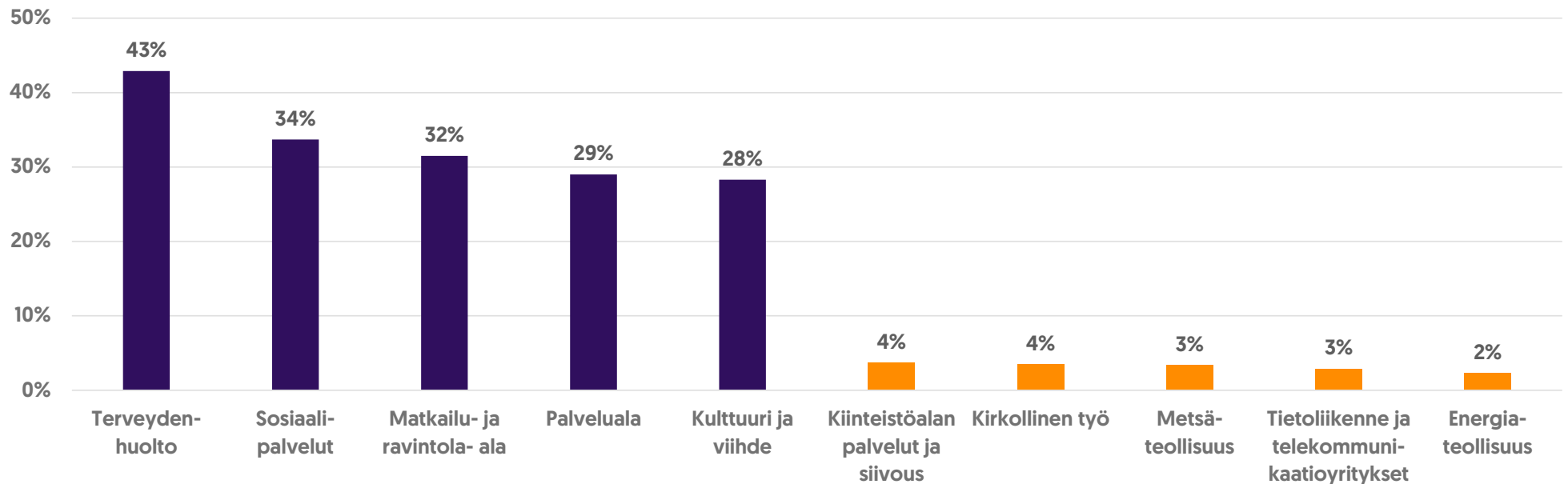
Poikien Top & Bottom 5 -alat

Suosituimmat ja vähiten suositut alat,
joilla pojat voivat ajatella työskentelevänsä (N=6 117)

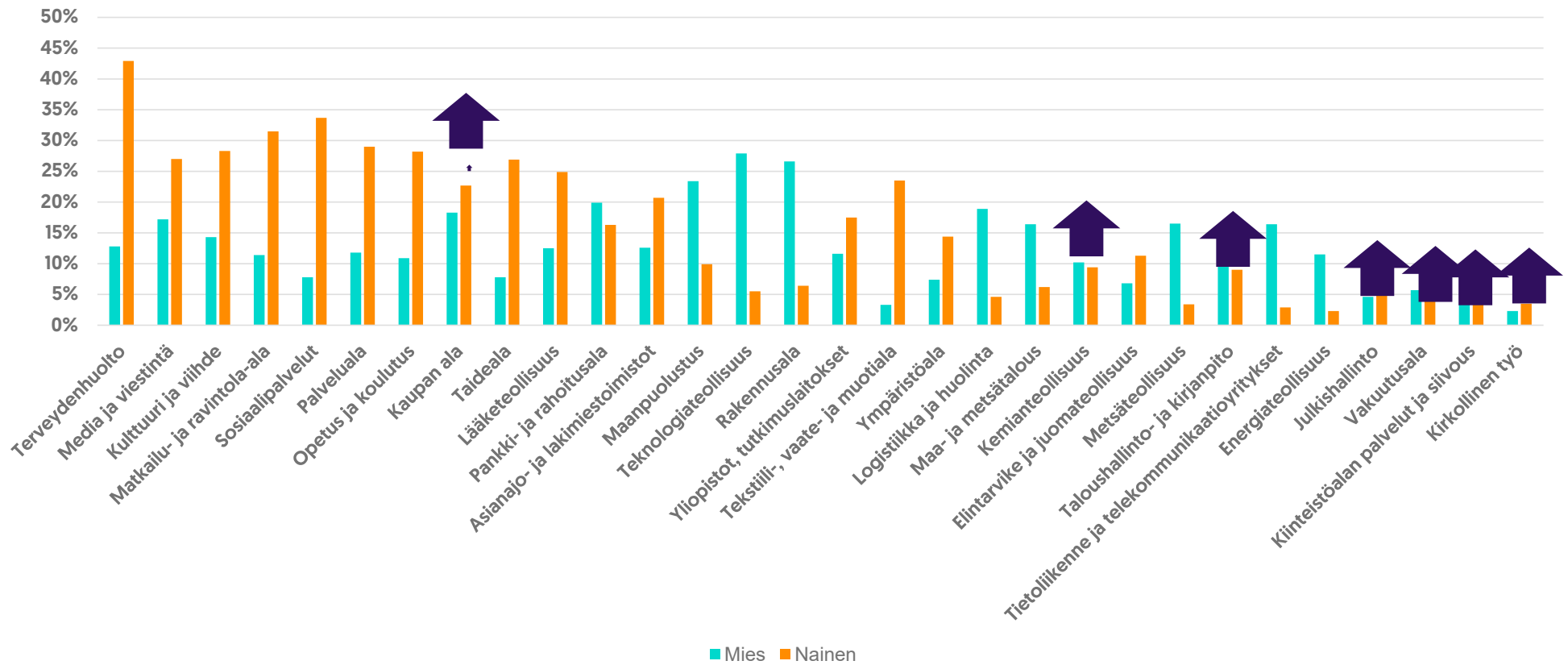
Tyttöjen Top & Bottom 5 -alat

Suosituimmat ja vähiten suositut alat,
joilla tytöt voivat ajatella työskentelevänsä (N=7 813)

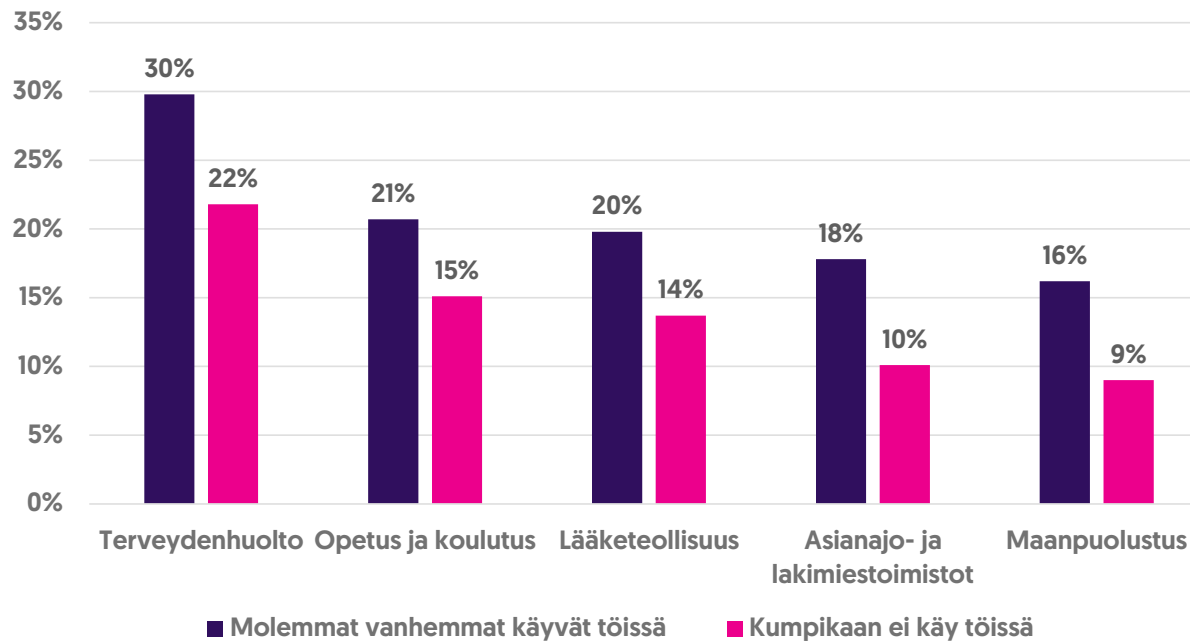
Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Ammattialojen vetovoima nuorille, pojat (6117 vastaajaa) ja tytöt (7 813 vastaajaa)

Top 5 alat ja vanhempien työelämätilanne

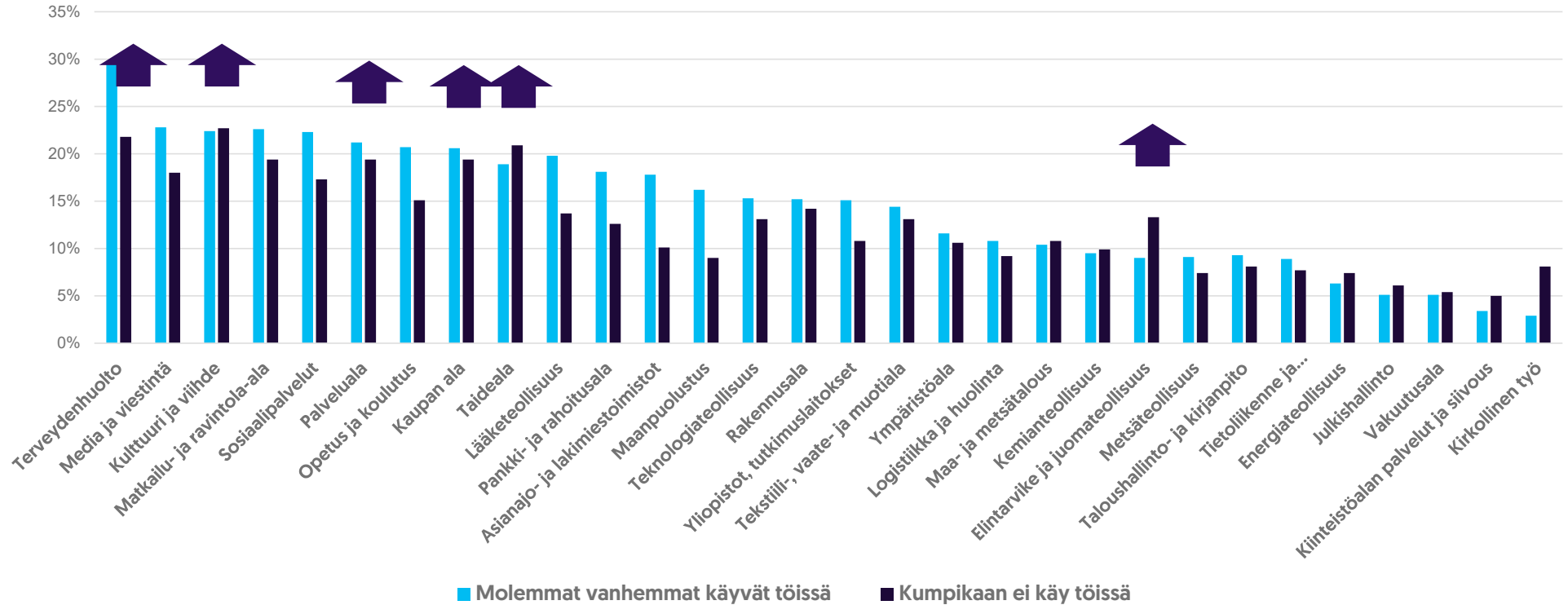
Suurimmat erot alojen houkuttelevuudessa nuorille vanhempien työssäkäynnin mukaan

- Vanhempien työssäkäynti vaikuttaa heijastuvan siihen, mitä aloja nuoret nimeävät itselleen houkutteleviksi
- Suhteellisesti suurin ero niiden nuorten välillä, joiden molemmat vanhemmat käyvät töissä ja kumpikaan vanhemmista ei käy töissä liittyy maanpuolustukseen ja asiantuntijaj- ja lakimiestoimistoihin
- 14 % niistä, joiden vanhemmista kumpikaan ei käy töissä, ei usko löytävänsä työelämästä itselleen sopivaa paikkaa tulevaisuudessa

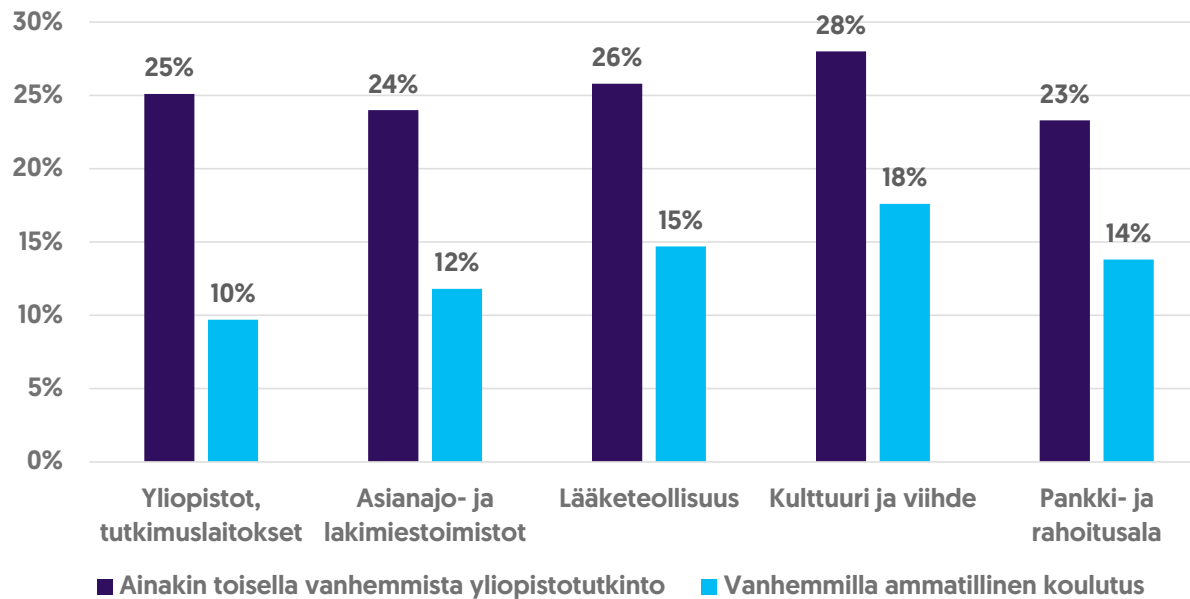
Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Vanhempien työssäkäynnin vaikutus nuorten alavalintaan:
molemmat vanhemmat käyvät töissä (11 394 vastaajaa) vs. kumpikaan vanhempi ei käy töissä (444 vastaajaa)

Top 5 alat ja vanhempien koulutustausta

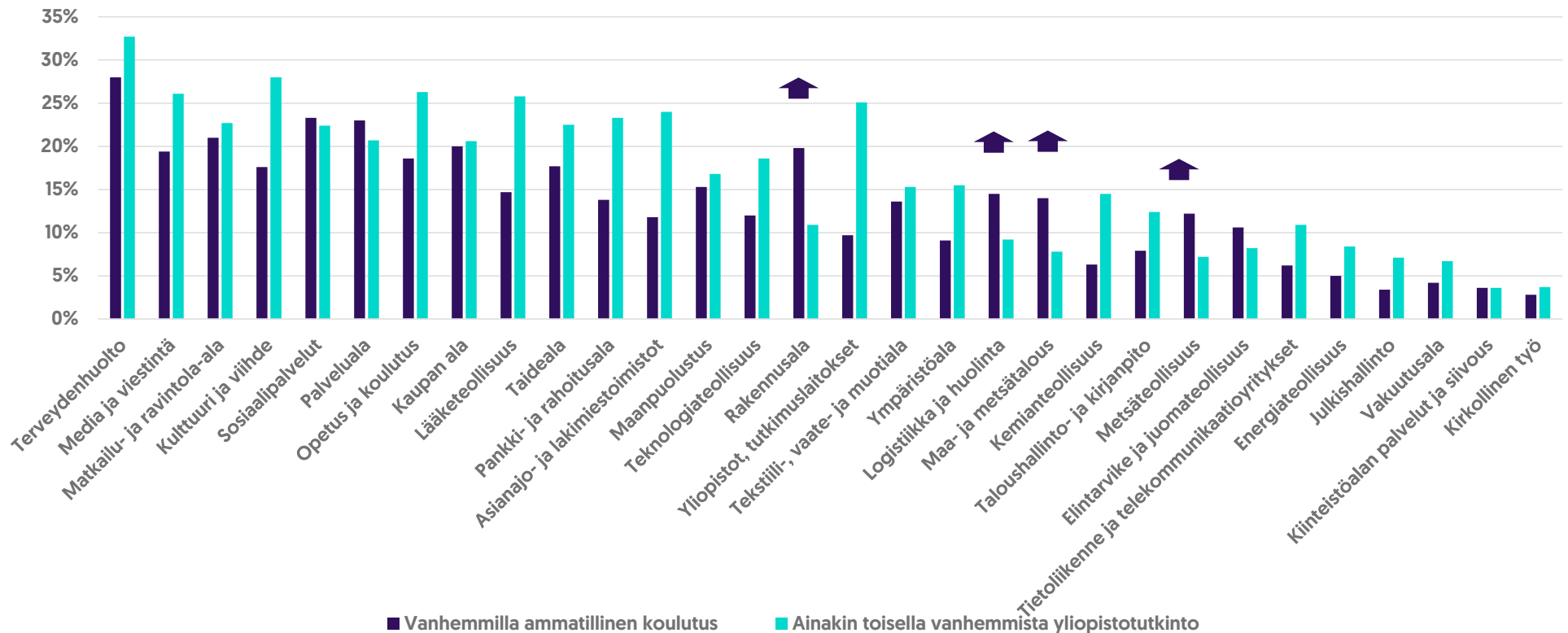
Suurimmat erot alojen houkuttelevuudessa nuorille vanhempien koulutustaustan mukaan: ammatillinen koulutus (2 679 vastaajaa) vs. yliopistotutkinto (3 866 vastaajaa)

- Vanhempien koulutustaustalla on selvää vaikutusta siihen, miten eri alat kiinnostavat
- Vanhemman yliopistotutkinnon vaikutus näkyy nuorilla erityisesti yliopistojen ja tutkimuslaitosten, pankki- ja rahoitusalan, asianajo- ja lakimiestoimistojen sekä lääketieteellisuuden korostumisessa

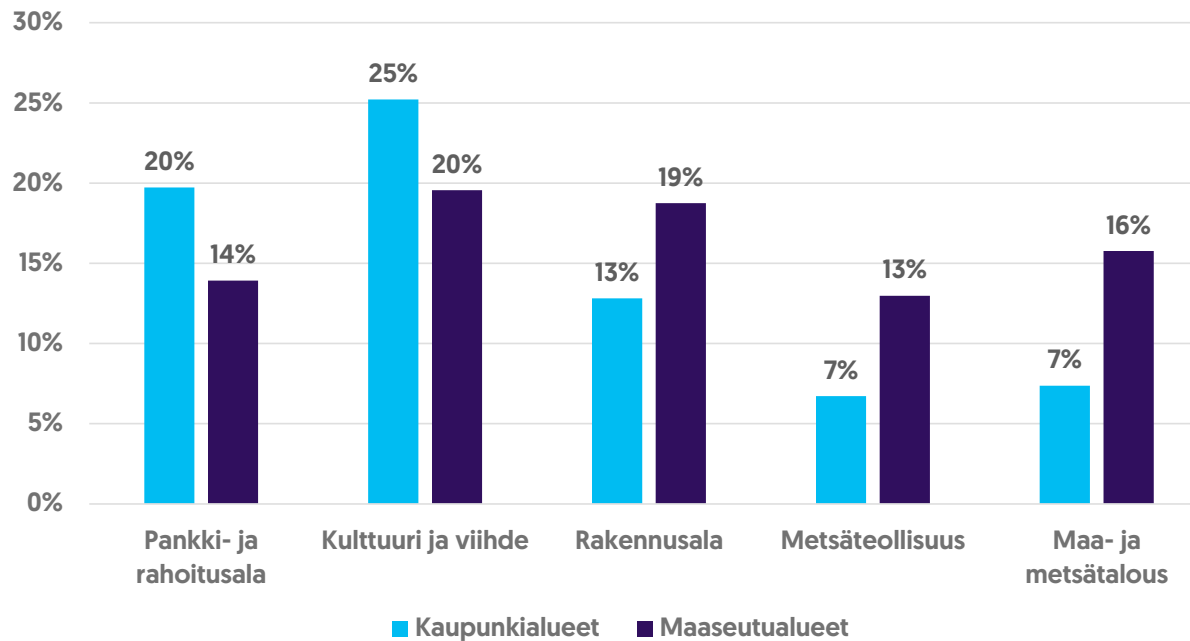
Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Ammattialojen suosio vanhempien koulutustaustan mukaan:
ammattillinen koulutus (2 679 vastaajaa) vs. yliopistotutkinto (3 866 vastaajaa)

Top 5 alat maaseutu vs. kaupunki

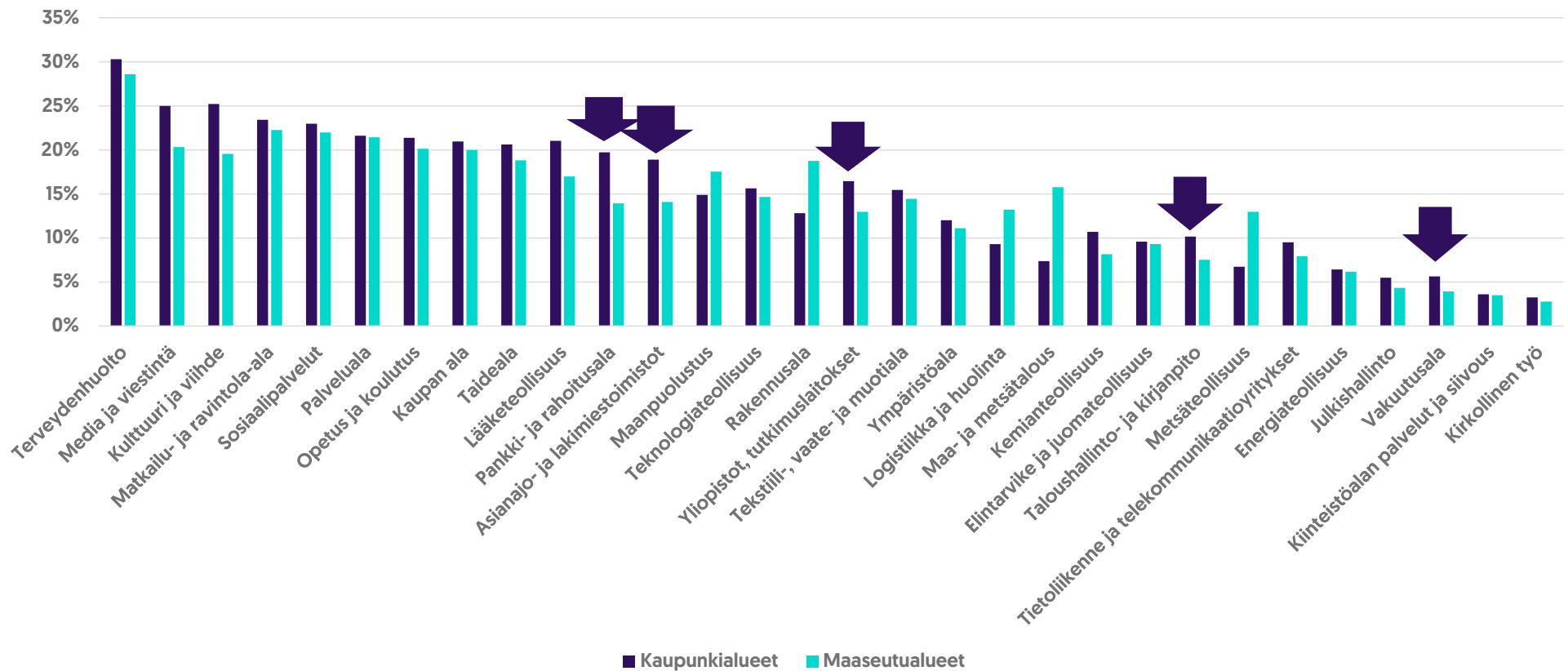
Suurimmat erot alojen houkuttelevuudessa nuorille asuinalueen mukaan: kaupunki (8 834 vastaajaa) ja maaseutu (5 200 vastaajaa)

- Kaupunki ja maaseutu kasvuympäristöinä vaikuttavat nuorten työelämämaisemiin alojen vetovoiman osalta
- Maaseudun nuorilla korostuvat suhteellisesti eniten maa- ja metsätalousalat, metsäteollisuus sekä logistiikka ja huolinta

Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Ammattialojen suosio jaoteltuina maaseudulla ja kaupungeissa asuvien nuorten osalta

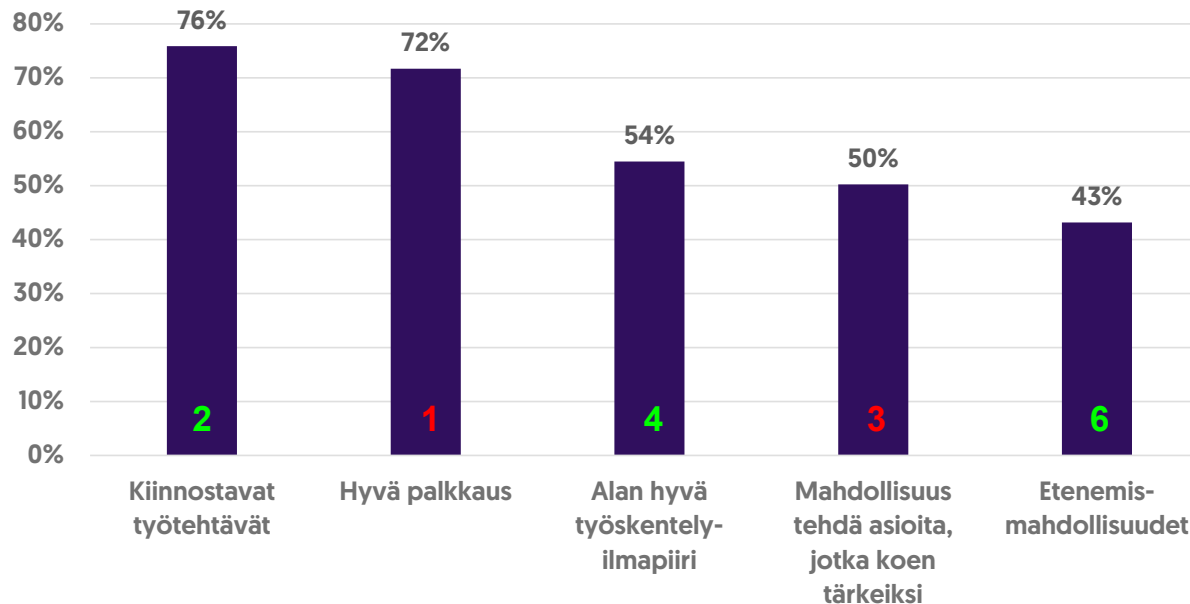
TAT

**Nuorten työelämämaisemat
ja syyt alavalintoihin**

**Yliopistotutkinnon suorittaneiden
lapsista 81 % aikoo peruskoulun
jälkeen hakeutua lukioon,
ammatillisen tutkinnon
suorittaneiden lapsista 36 %.**

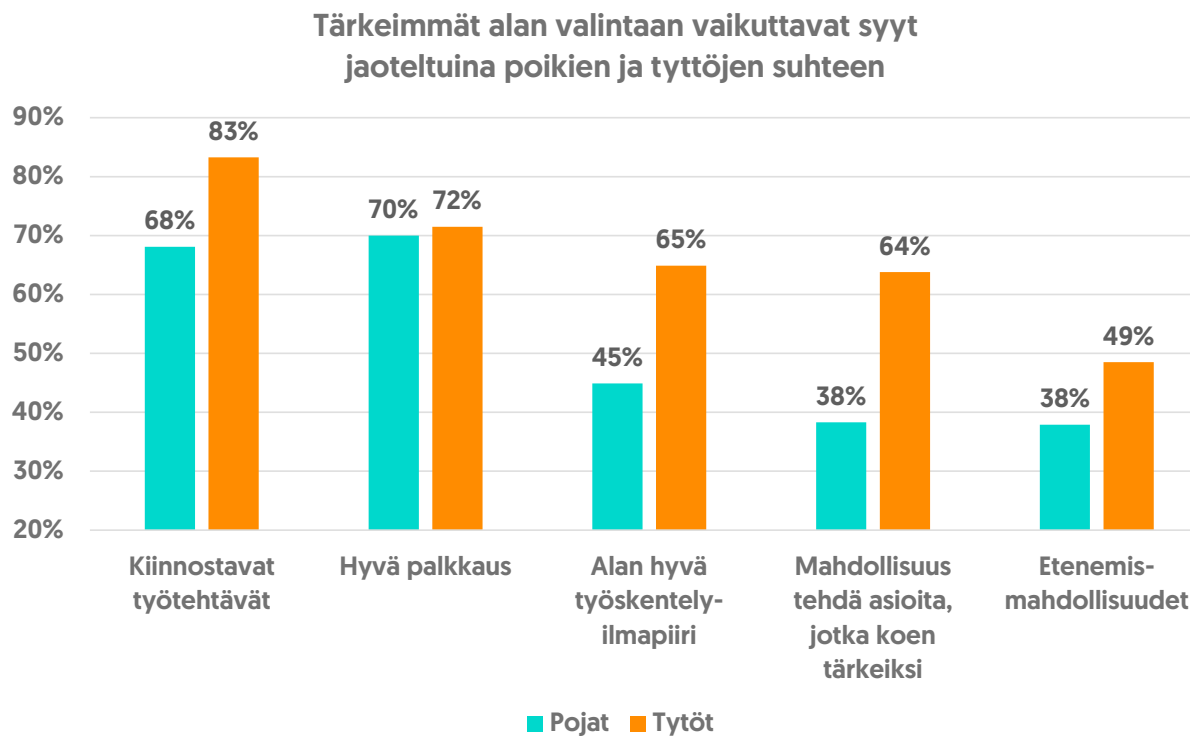
Alan valinnan syyt TOP 5:

Mitkä seuraavista ovat sinulle tärkeitä tekijöitä tulevaa alaa
miettiessäsi? (14 939 vastaajaa)
Vuoden 2020 sijoitus merkittynä numerolla

- Tärkeimpiä tekijöitä tulevaisuuden alaa miettiessä nuorille ovat työelämän laatuun liittyvät kysymykset
- Palkkaus, kiinnostavat työtehtävät ja hyvä työskentelyilmapiiiri kytkeytyvät yhteen
- Mahdollisuus tehdä tärkeäksi kokemiaan asioita liittyy useimmiten alan ympäristöystävällisyyteen, ihmisläheisyyteen ja alan vastuullisiin toimintatapoihin
- Arvovetoiset syyt ovat tärkeimpiä lukiolaisille

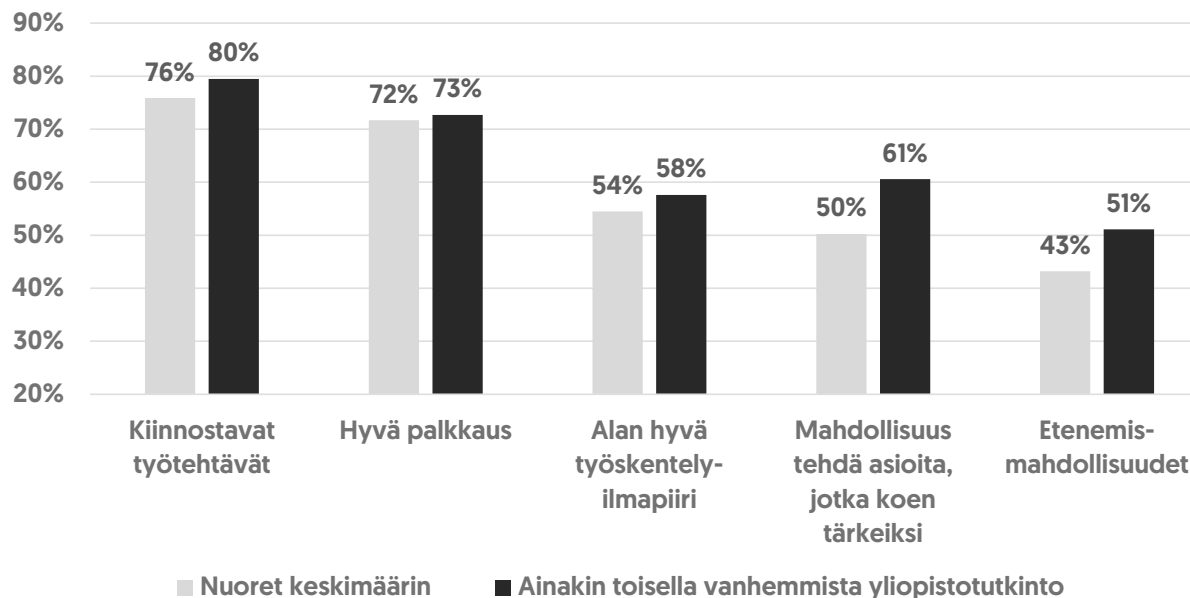
Alan valinnan syyt TOP 5: pojat vs. tytöt

- Tytöt osaavat nostaa esiin selvästi erilaisia työelämän alavalintaan vaikuttavia syitä kuin pojat
- Erittymisen paljon tytöillä korostuvat alan ihmisläheisyys, ympäristöystävällisyys, hyvä työskentelyilmapiiri ja mahdollisuuden tehdä tärkeäksi kokemiaan asioita
- Hyvä palkkaus on yhtä tärkeää yhtä monelle tytölle kuin pojallekin – jopa hieman useammallekin

Top 5 alan valinnan syyt ja vanhempien koulutus

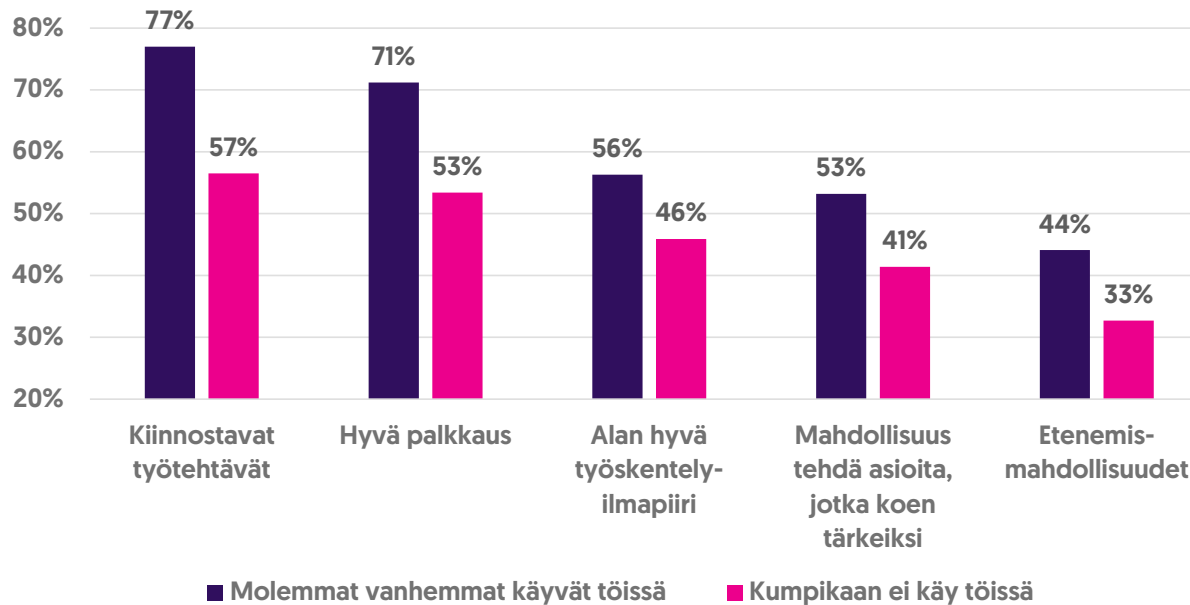
Tärkeimmät alan valintaan vaikuttavat syyt jaoteltuina vanhempien koulutuksen perusteella: Vähintään toisella vanhemmista yliopistotutkinto (N=3 866)

- Jos ainakin toisella vanhemmista on yliopistotutkinto, nuoren orientaatio työelämän alavalinnan suhteen poikkeaa keskimääräisestä
- Vanhemman yliopistotutkinto heijastuu nuoren odotuksiin erityisen paljon etenemismahdollisuuksista, johtamisvastuusta ja kansainvälisyydestä mutta myös mahdollisuudessa tehdä tärkeäksi kokemiaan asioita sekä odotuksissa ympäristövastuusta ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta.

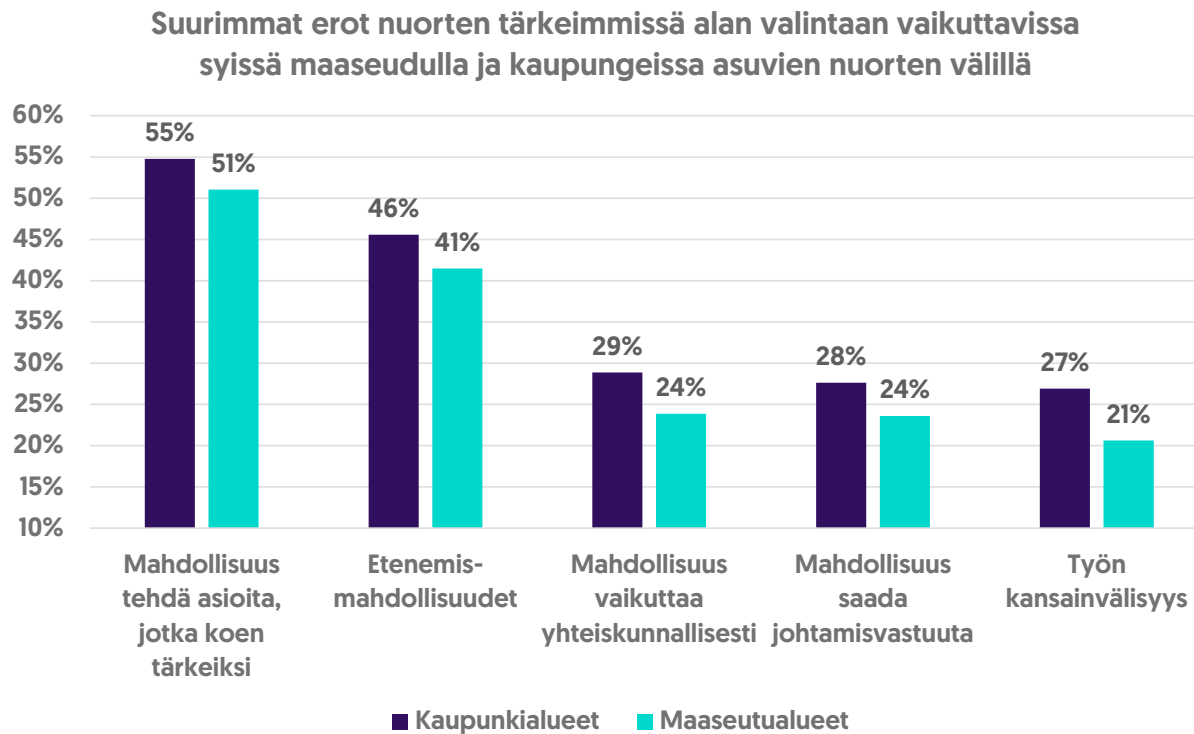
Top 5 alan valinnan syyt ja vanhempien tilanne

Tärkeimmät alan valintaan vaikuttavat syyt jaoteltuina vanhempien työssäkäynnin perusteella

- Vanhempien työssäkäynti vaikuttaa heijastuvan siihen, mitä nuoret itse odottavat työelämältä
- Ne nuoret, joiden kumpikaan vanhemmista ei käy töissä, ilmaisevat huomattavasti vähemmän tulevaisuuden alavalintaan liittyviä tekijöitä kuin muut nuoret

Top 5 alan valinnan syyt: maaseutu vs. kaupunki

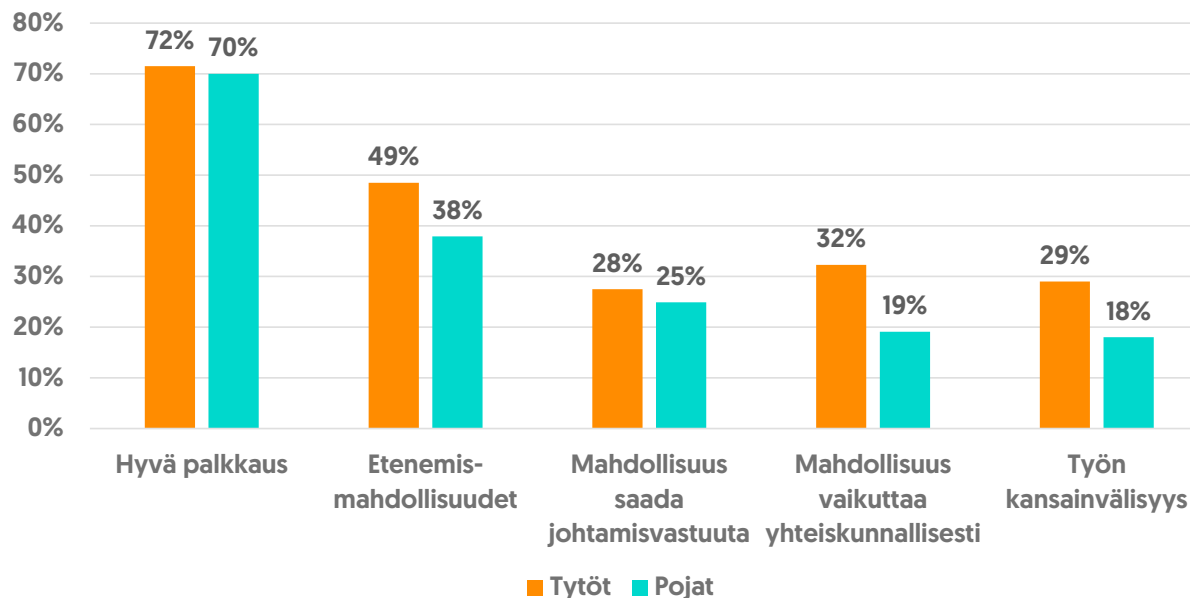
- Kaupungissa ja maaseudulla nuorilla on samansuuntaisia tulevaisuuden alan valintaan liittyviä syitä
- Maaseudun nuorilla korostuu kaupunkinuria enemmän aiempi työkokemus alalta
- Kaupunkilaisnuorilla korostuvat maaseudun nuoria enemmän työn kansainvälisyyteen ja yhteiskunnallisiin vaikutusmahdollisuuksiin liittyvät tekijät

Onko näköpiirissä naisten johtajuuden nousu?

28 % tytöistä pitää mahdollisuutta saada johtamisvastuuta tärkeänä tekijänä tulevaa alaa miettiessäsi, mutta onko se paljon vai vähän?

Näköpiirissä naisten johtajuuden nousu?

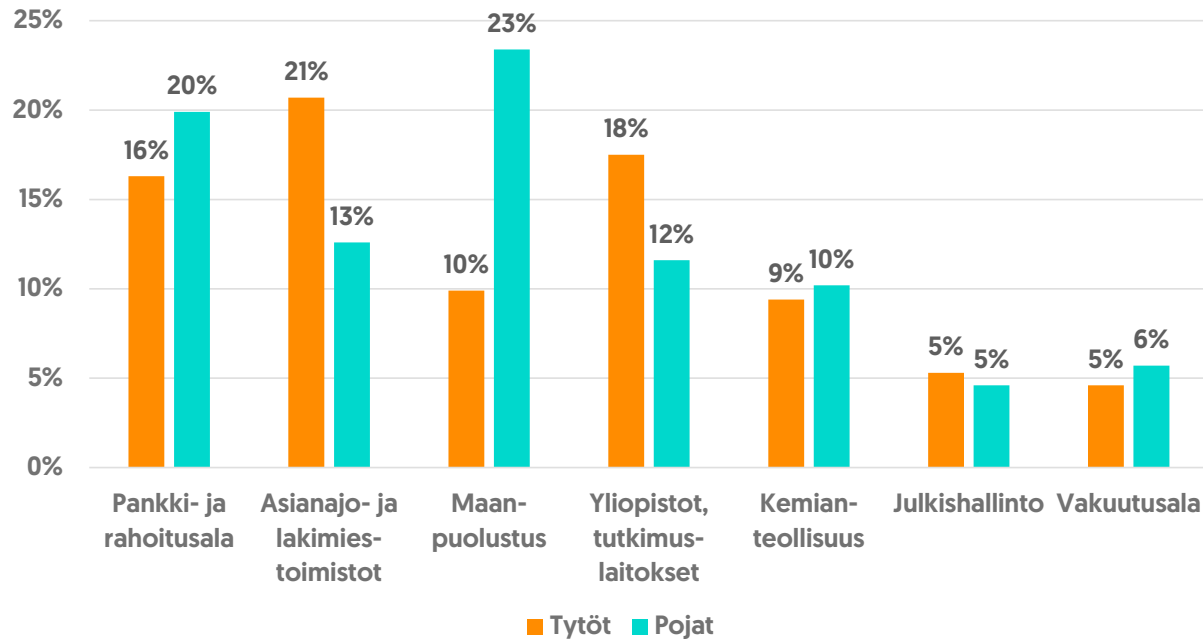
”Mitkä seuraavista ovat sinulle tärkeitä tekijöitä tulevaa alaa miettiessäsi?” Tyttöjen ja poikien ero johtajuuden avainkysymyksissä

- Kyselyyn vastanneiden ikäluokassa tytöt mainitsivat poikia useammin tulevaisuuden alaan liittyviä tekijöitä, jotka liittyvät vaativiin työtehtäviin ja johtamisrooleihin
- Johtamisvastuun, etenemismahdollisuuksien ja työn kansainvälisyyden välillä on keskinäinen yhteys
- Verrattuna vuoden 2020 kyselyyn johtamisvastuun, etenemismahdollisuuksien ja palkkauksen merkitys tytöillä on kasvanut suhteessa poikiin

Näköpiirissä naisten johtajuuden nousu?

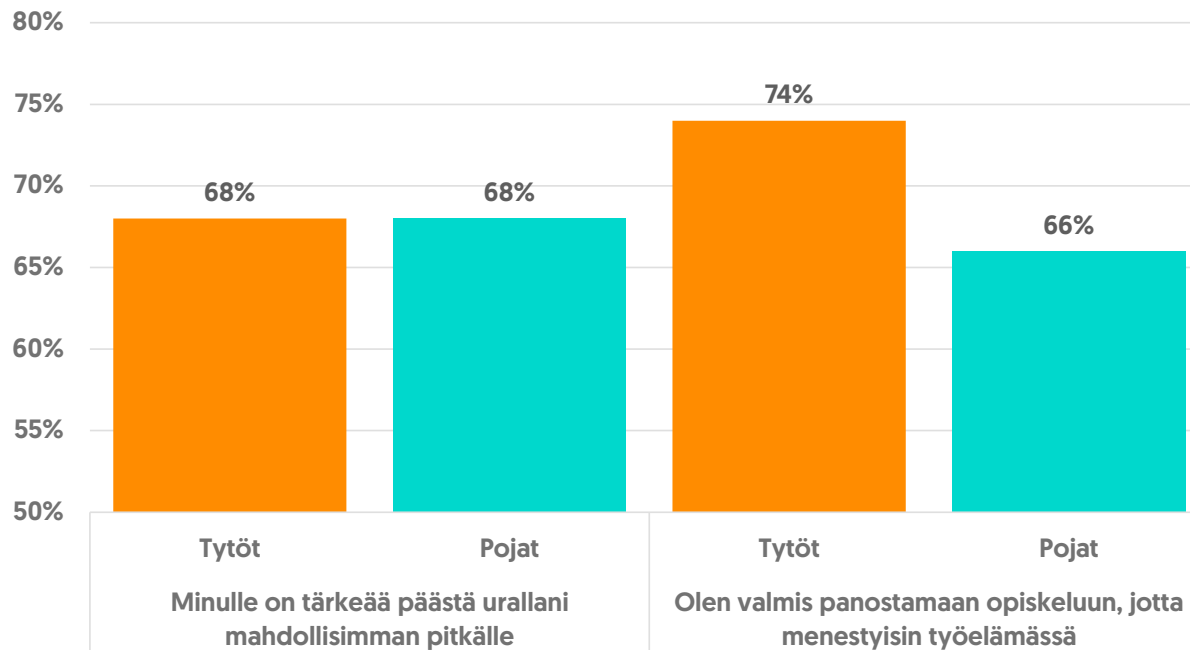
Ammattialojen vetotoima: tyttöjen työelämämaisema laajenee ”koville” ja perinteisesti miesten hallitseville aloille

- Tytöt osoittavat kiinnostusta aloille, jotka ovat perinteisesti olleet miesvaltaisia. Esimerkiksi Asianajo- ja lakimiestoimistoissa 70 % on tällä hetkellä miehiä
- Johtamisvastuu liittyy erityisesti pankki- ja rahoitusalaan sekä asianajo- ja lakimiestoimistoihin. Tyttöjen kiinnostus erityisesti jälkimmäiseen on merkittävästi poikia suurempaa
- Vuoteen 2020 verrattuna tyttöjen kiinnostus on poikiin verrattuna kasvanut maanpuolustuksen, asianajo- ja lakimiestoimistojen, ja vakuutusalan osalta.

Näköpiirissä naisten johtajuuden nousu?

Tytöt ja pojat: Samaa mieltä olevien osuus urahakuisuuteen ja työelämää varten opiskelemiseen liittyvissä väitteissä

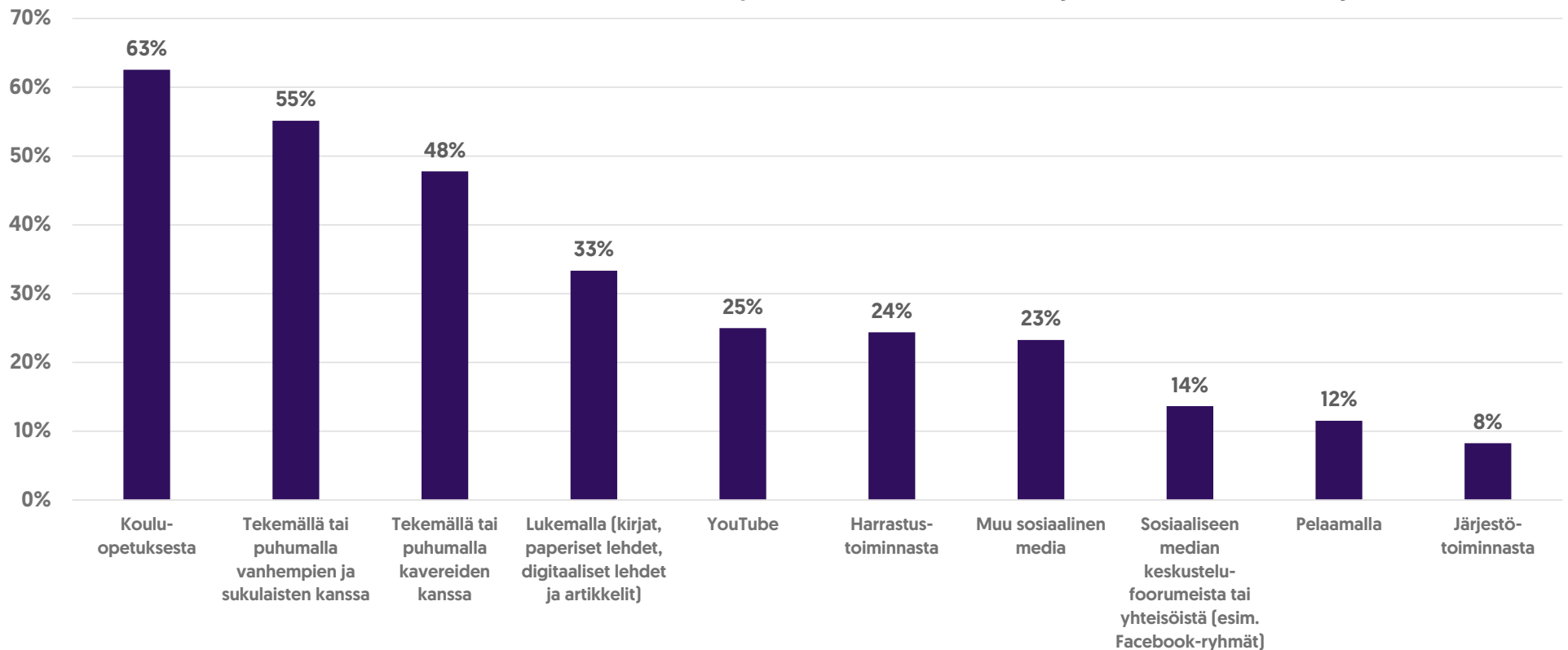

- Tyttöjen ja poikien urahakuisuus on samalla tasolla
- Tytöt ovat selvästi sitoutuneempia panostamaan opiskeluun menestyäkseen työelämässä

**Lopuksi: mistä nuoret keräävät tietoa
työelämään liittyen?**

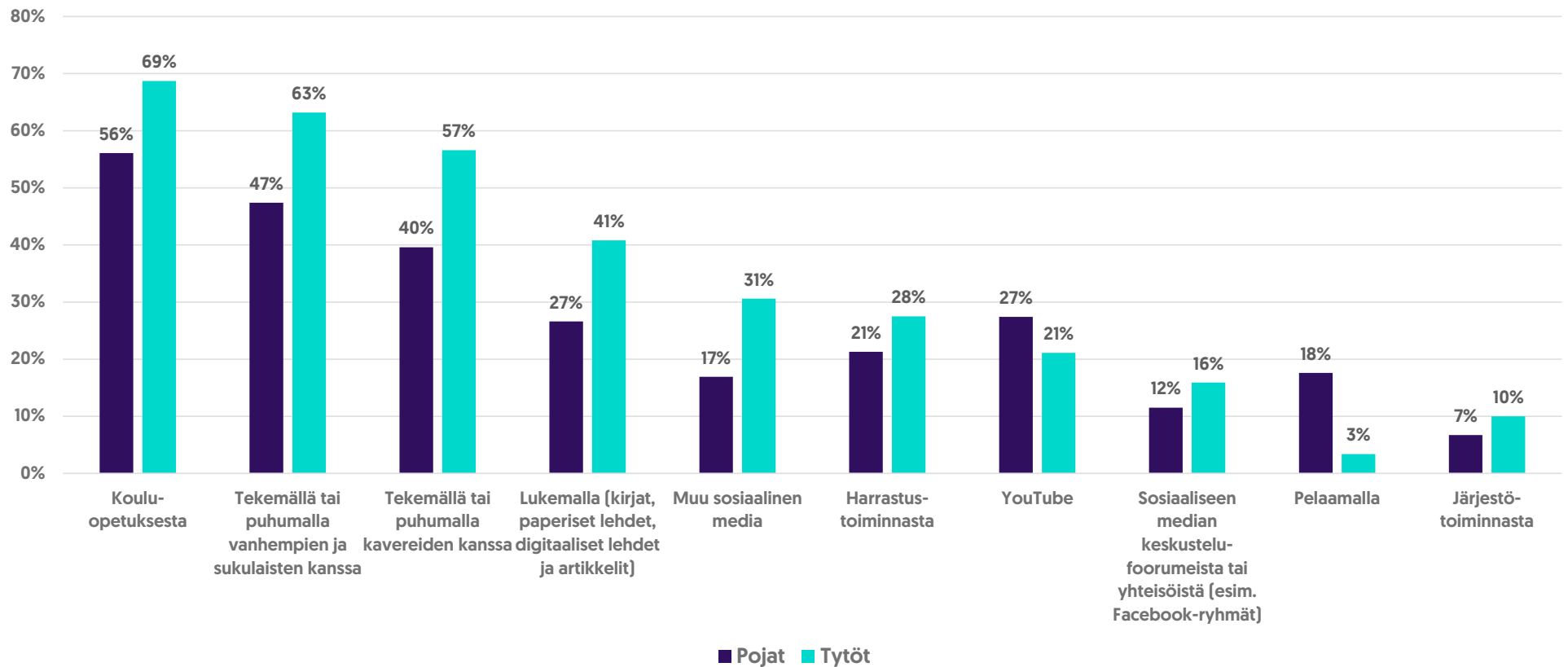
Omaa työelämää koskevat tiedot ja taidot

"Mistä koet saavasi tärkeimmät tulevaisuuden työelämääsi koskevat tiedot ja taidot?" 14 939 vastaajaa

Omaa työelämää koskevat tiedot ja taidot

"Mistä koet saavasi tärkeimmät tulevaisuuden työelämääsi koskevat tiedot ja taidot?" Tytöt vs. pojat

TAT

Kiitos!

Lisätietoja

Liisa Tenhunen-Ruotsalainen
johtaja, Talous ja nuoret TAT
liisa.tenhunen-ruotsalainen@tat.fi

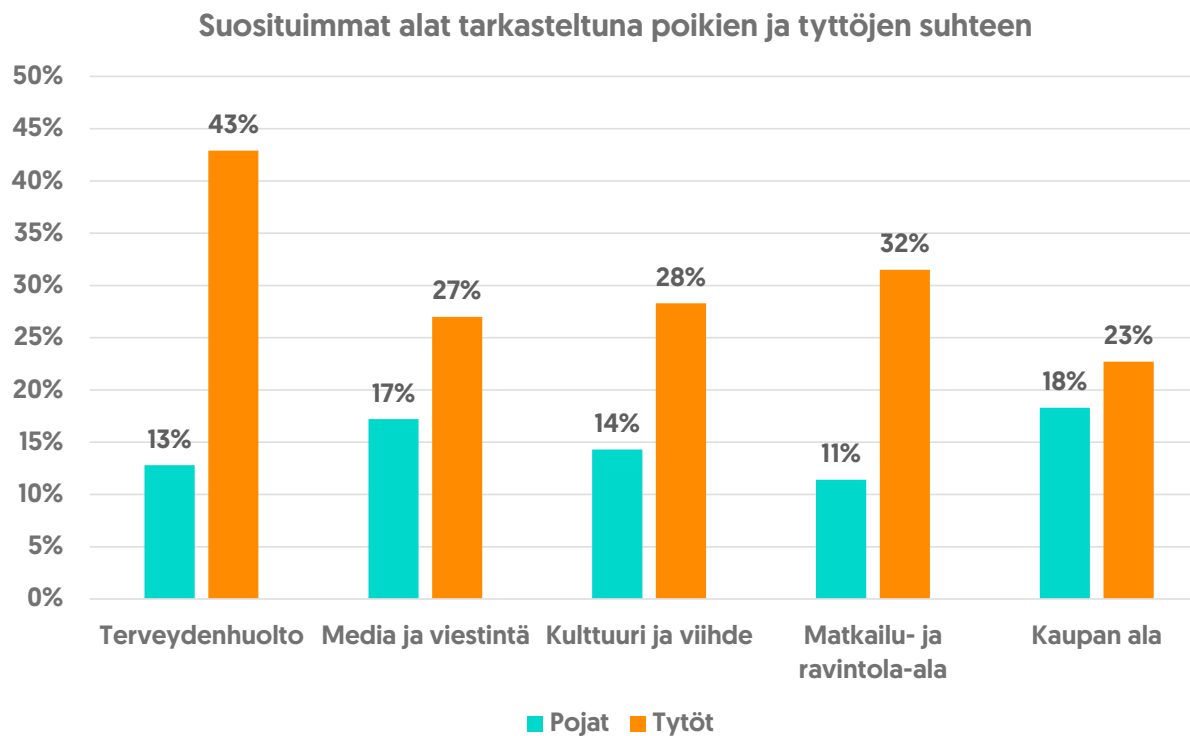
Lauri Vaara, pedagoginen asiantuntija, Talous
ja nuoret TAT
lauri.vaara@tat.fi

TAT

Kuvaajat kokonaisuudessaan

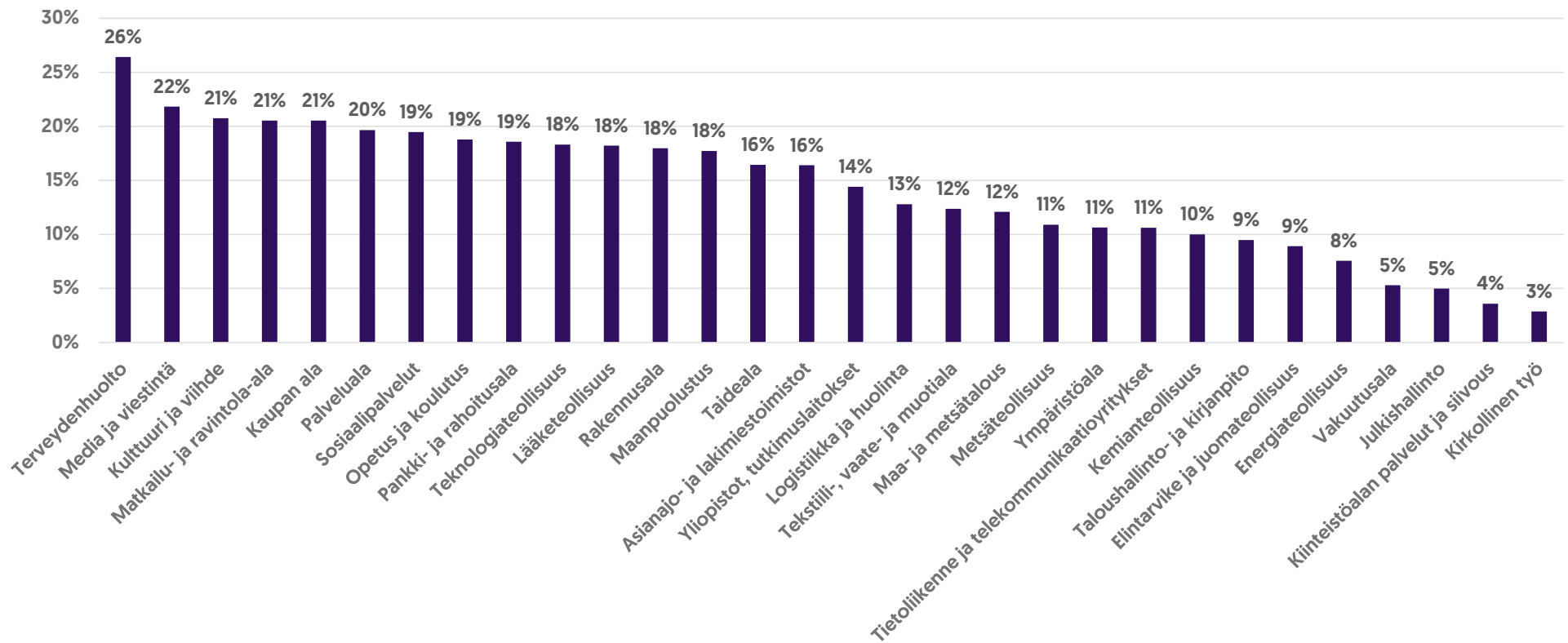
Top 5 alat tytöt vs. pojat

- Nuorten eniten suosimien alojen vetovoima liittyy erityisesti tyttöjen haluun hakeutua niille töihin
- Tytöt ovat kiinnostuneempia useammista aloista kuin pojat
- Sukupuolituneisuus on huomattavaa useiden alojen suhteen, mutta kaikkialla se ei vaikuta. Tällaisia ovat mm. julkishallinto, kemianteollisuus, taloushallinto- ja kirjanpitoala, vakuutusala, kiinteistöalan palvelut ja siivous sekä kirkollinen työ

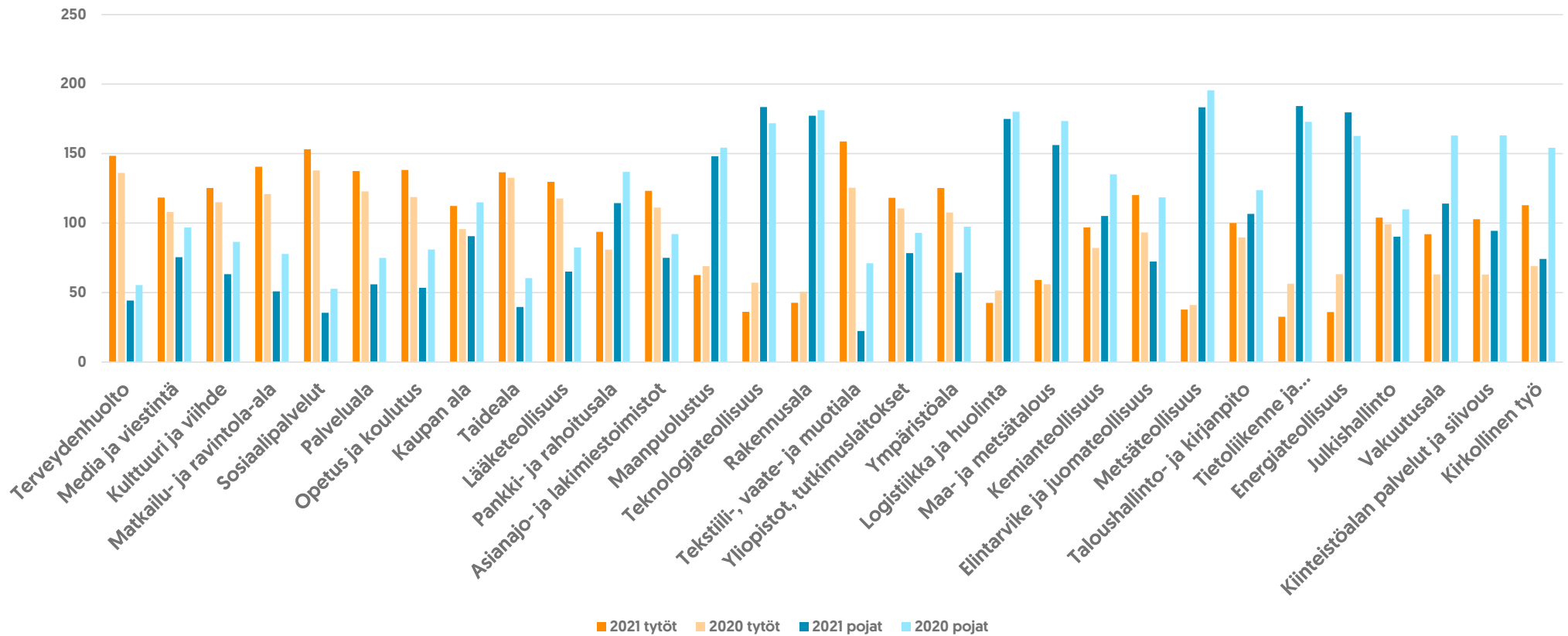
Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Eri ammattialojen vetovoima nuorille: “Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?” (14 939 vastaajaa)

Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

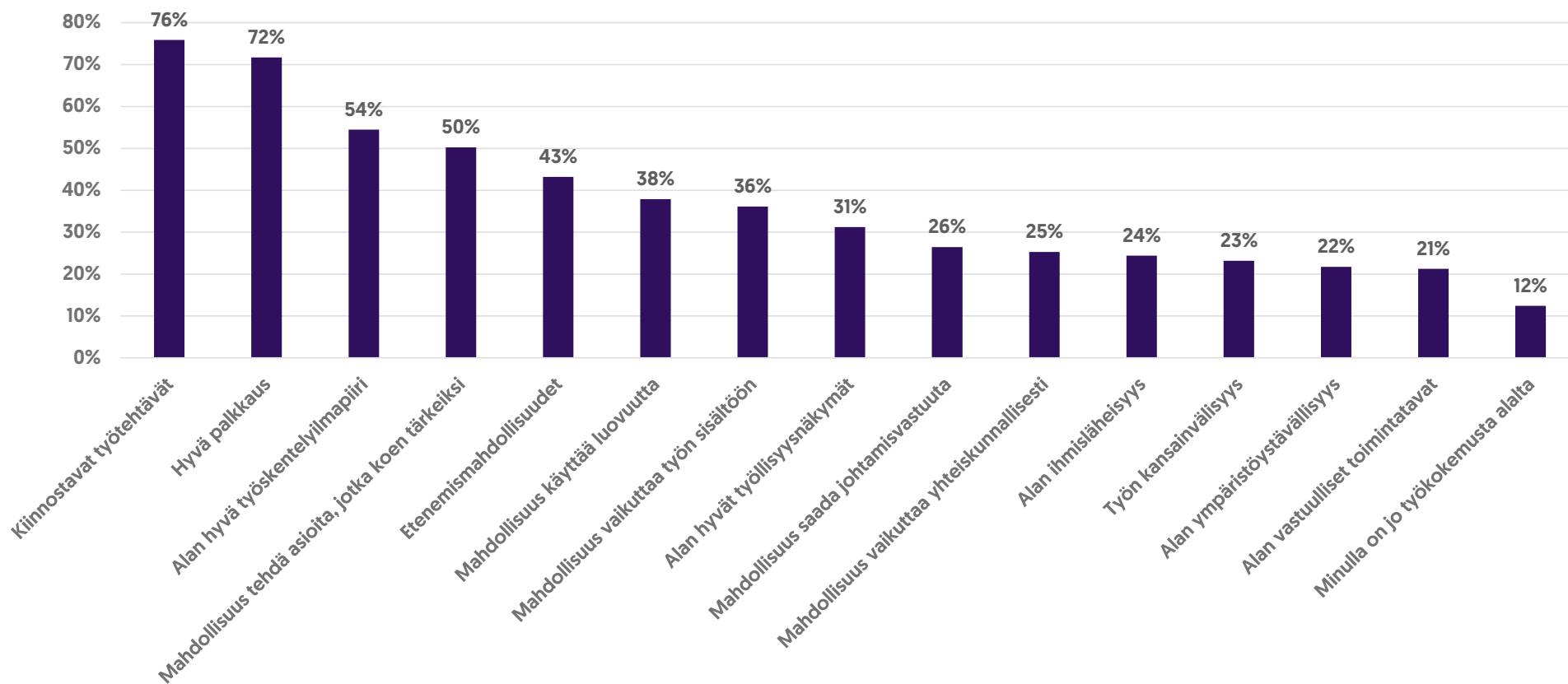
Alojen vetovoima tytöille ja pojille 2020 ja 2021, indeksoituna

Tulevaisuuden alan valintaan vaikuttavat tekijät

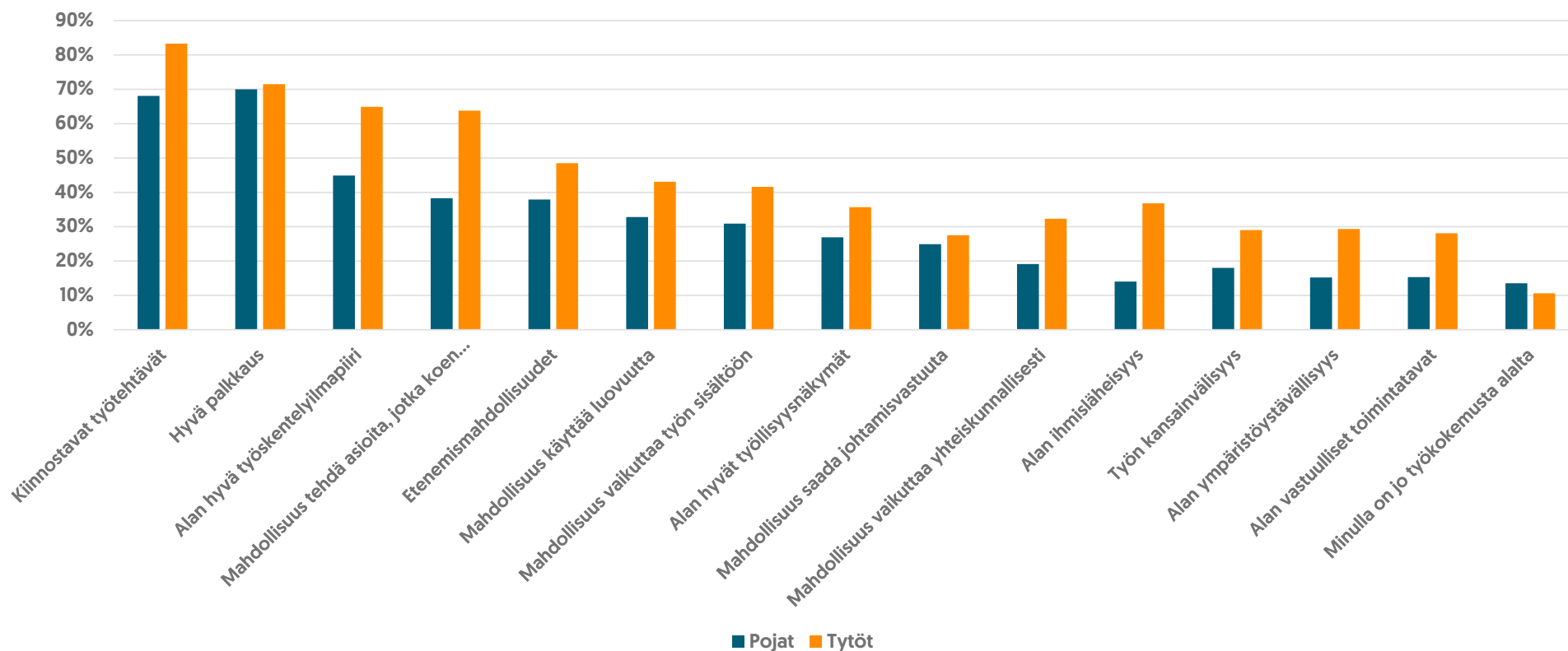
Alavalintojen tekijät: ”Mitkä seuraavista ovat sinulle tärkeitä tekijöitä tulevaa alaa miettiessäsi?” (14 939 vastaajaa)

Tulevaisuuden alan valintaan vaikuttavat tekijät

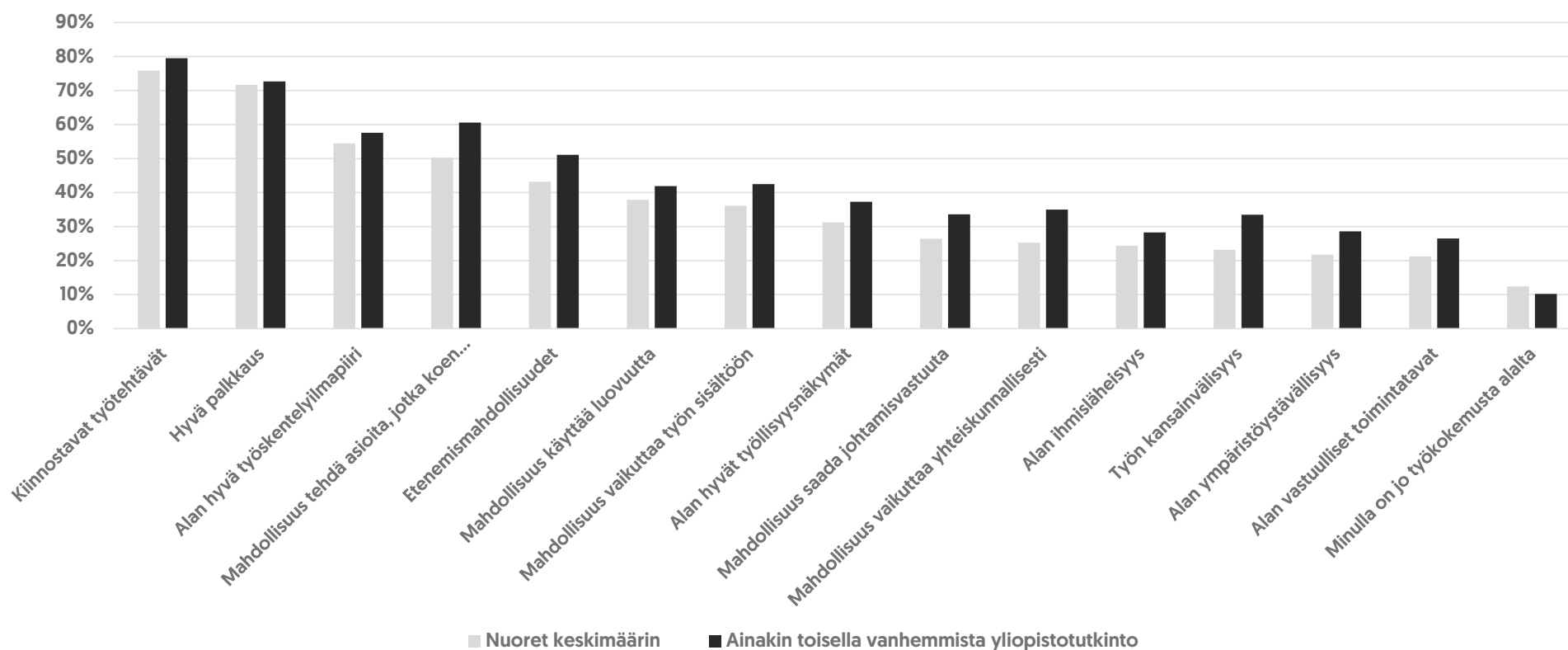
Sukupuolen vaikutus nuoren alavalintojen tekijöihin: Pojat (6 117 vastaajaa) ja tytöt (7 813 vastaajaa)

Tulevaisuuden alan valintaan vaikuttavat tekijät

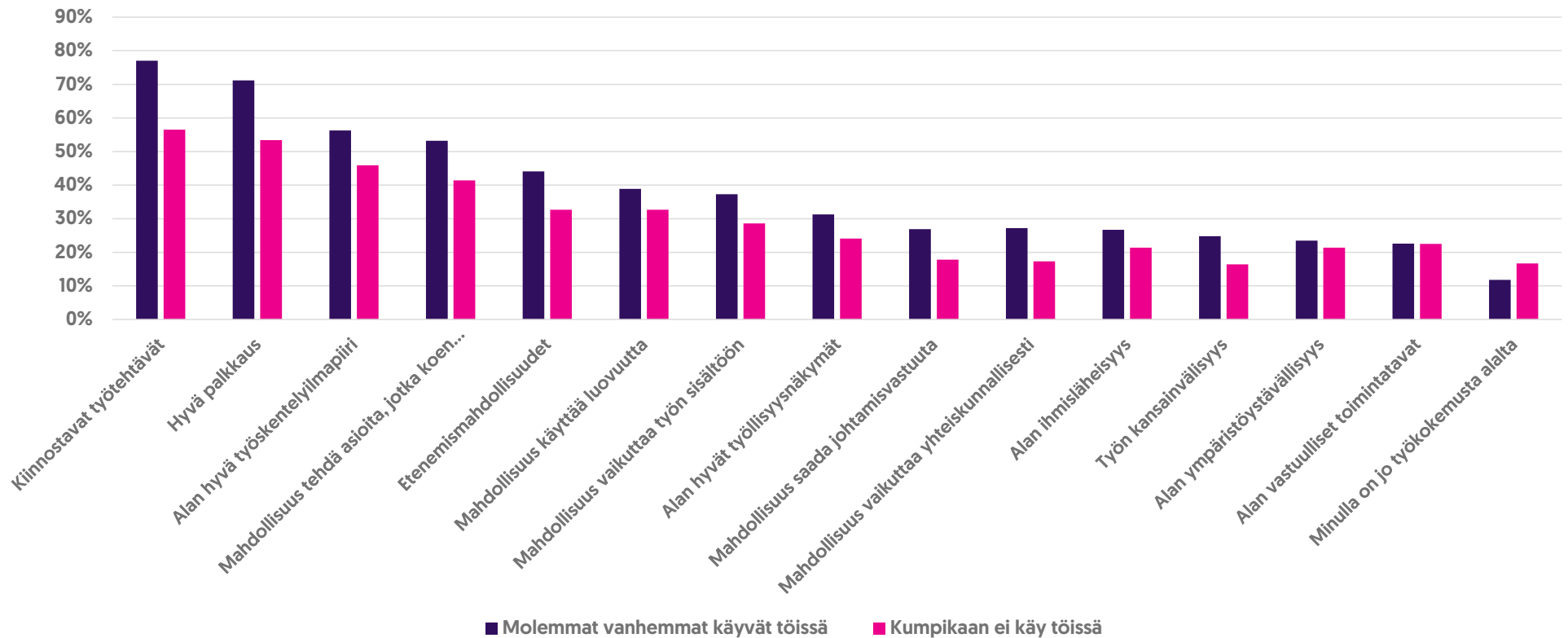

Vanhempien koulutustaustan vaikutus nuorten alavalinnan tekijöihin:
Vähintään toisella vanhemmista yliopistotutkinto (3 866)

Tulevaisuuden alan valintaan vaikuttavat tekijät

Vanhempien työssäkäynnin vaikutus nuoren alavalinnan tekijöihin: molemmat vanhemmat käyvät töissä (11 394 vastaajaa) vs. kumpikaan vanhempi ei käy töissä (444 vastaajaa)

Tulevaisuuden alan valintaan vaikuttavat tekijät

Nuorten tärkeimmät alan valintaan vaikuttavat syyt jaoteltuina maaseudulla ja kaupungeissa asuvien nuorten suhteen

